

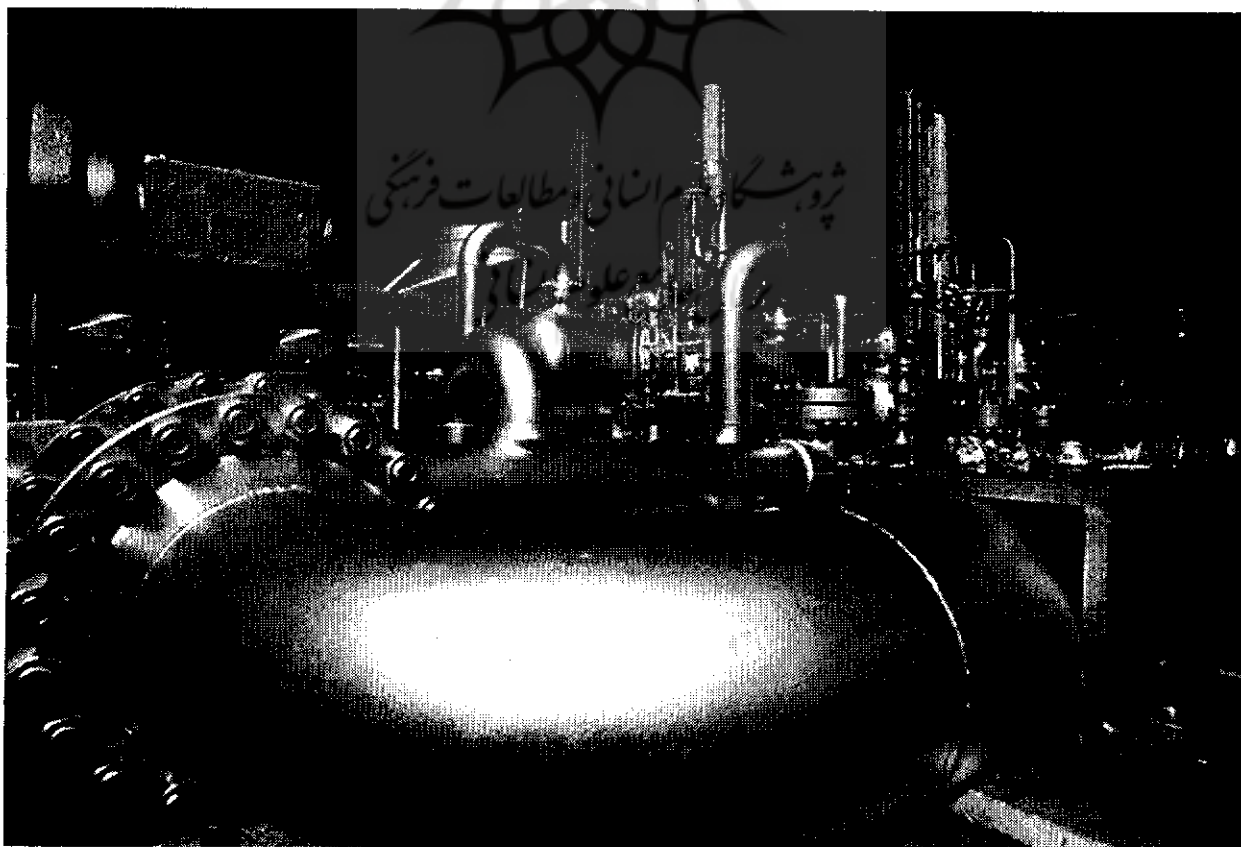
طرح‌های مشترک هندوستان ایران مخالفت آمریکا

هندوستان به جنوب شرق ایران نظر دارد و جمهوری اسلامی از طرح‌های پیشنهادی آن کشور در زمینه لوله‌کشی گاز و ایجاد ذوب آهن در بندرعباس و استخراج مواد معدنی گل گوهر کرمان استقبال فراوان نشان داده و می‌دهد. این طرح که ابعاد گسترده‌ای دارد و با مخالفت آمریکا روبروست.

اساس طرح بر احداث لوله‌گازی است که ایران آن را در سال ۱۹۹۶ به هندوستان و پاکستان پیشنهاد کرده است. این خط لوله از جنوب ایران به پاکستان و به هند می‌رود. قرارداد مربوطه به این خط لوله ۲۸۰۰ کیلومتری در دوم دسامبر سال جاری میان هند و ایران به امضاء رسیده است. معین کار به همین جا پایان نمی‌یابد. هند که در صنایع فولادسازی از پیشرفته‌ترین کشورهاست با ابتکار کمپانی فولادسازی Tata Steel به ایران پیشنهاد ایجاد یک شرکت فولادسازی در حوالی بندرعباس کرده که مورد قبول ایران است. هدف مشترک دو دولت، صدور آهن و فولاد است. شرکت فولادسازی هندی Tata Steel همچنین پیشنهاد ایجاد یک واحد صنعتی به منظور تولید توده‌های سنگ آهن در منطقه گل

گوهر کرمان کرده است که لازمه واحد فولادسازی بندرعباس خواهد بود. در جوار این دو طرح ساختن راه آهن چابهار به بم و اتصال آن به راه آهن کرمان مشهد مورد نظر است. علاوه بر این ایجاد راه‌های تجاری هند به افغانستان و روسیه و بین هند و پاکستان و ایران و آذربایجان مدنظر است که در صورت احداث آن کالاهای ساخت هندوستان ظرف سیزده روز به اروپا می‌رسند و اقتصادی‌تر از راه‌های دریایی و خشکی فعلی خواهد بود. مهم‌ترین بخش این طرح توسعه بندر چابهار و تبدیل آن به یک بندر تجاری مجهز به جهت امکان صادرات و واردات است بدیهی است کشورهای افغانستان و همه کشورهای آسیای مرکزی طالب چنین امکانی هستند زیرا آنها راه به دریا ندارند. موقع جغرافیایی چابهار که مسلط به دریای عمان و اقیانوس هند است بسیار مناسب و ممتاز است و شرایط آب و هوایی آن از نوع معتدل موسمی است که امکانات کشاورزی آن از قدیم تا حد میناب شناخته شده است.

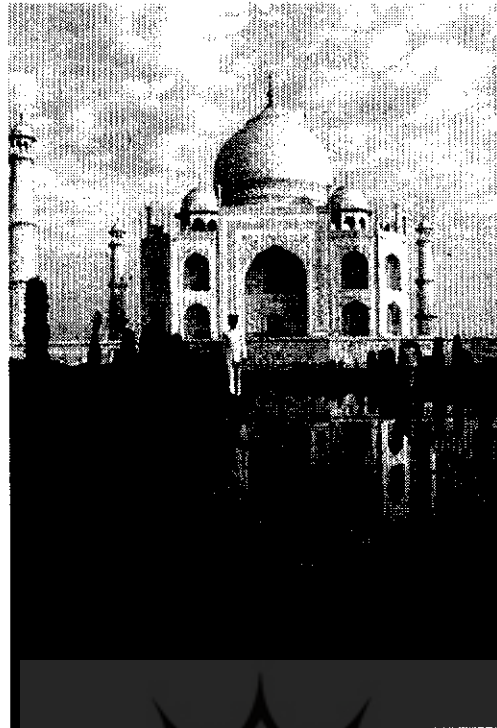
منطقه جنوب شرقی ایران در گذشته از طرح‌های صنعتی مهمی برخوردار نبوده است. قبل از انقلاب اسلامی طرح‌های عمرانی نظامی

چابهار و ایجاد راه و دانشگاه زاهدان مقدمه‌های بود برای توسعه‌های اقتصادی و عمرانی همه‌جانبه‌ولی اشتغال به طرح‌های با اولویت خاص موجب شد تا بلوچستان و سیستان و بخشی از کرمان وارد مرحله صنعتی شدن نشوند. فکر تجاری و بین‌المللی ساختن بندر چابهار از قدیم مدنظر و مورد علاقه دو کشور دوست افغانستان و ایران بود و بارها و بارها در سطوح بالای دو دولت مطرح گردید. منتهی فقر مالی افغانستان و حوادث سیاسی آن مانع شد و دولت ایران هم یک‌تنه از عهده آن بر نمی‌آمد. زیرا میزان صادرات افغانستان و تمامی آسیای مرکزی که در قلمرو شوروی بودند کم بود پس طرح، اقتصادی جلوه نمی‌کرد. در دوره قبل انقلاب اسلامی، سرمایه‌گذاری بسیار به منظور ایجاد بندر نظامی چابهار شد ولی ایران فرصت تحقق طرح‌های اقتصادی مرحله دوم را پیدا نکرد. بر همه اینها باید رونق تجارتي جهان امروز

را افزود و در مورد چابهار البته عامل مهمی وجود دارد و آن اشباع قدرت بارگیری و باراندازی بندر دوبي است که از عهده تقاضاها کم کم بر نمی‌آید به طوری که منطقه جبل علی در دوبي رفته رفته در محدودیت طبیعی برای توسعه است. در چنین شرایط ظهور بندر مجهزی چون چابهار که زیربنایی از گذشته دارد و خلیج چابهار به آن امکانات بسیار می‌دهد و اقلیم مساعد آن اقبال فراوانی خواهد داشت تا رونق وسیع و همه‌جانبه‌ای به منطقه واقع بین گواتر و دشت یاری و کنارک تا نیک‌شهر و البته خود چابهار بدهد. از سوی دیگر خلیج گواتر که مشترک بین پاکستان و ایران است نیز ازین توسعه بهره‌مند خواهد شد.

مزایای طرح به سود ایران و پاکستان و هند و افغانستان و همه کشورهای آسیای مرکزی است. به همین دلیل است که در مذاکرات اولیه هر یک ازین دولت‌ها به نحوی شرکت داده شده‌اند ولی قوه محرکه این طرح عظیم ایران و هند است. منابع گاز و معادن ایران از یک طرف و تکنولوژی هند در کار تولید آهن و فولاد و نیاز آن کشور به شرکت در امور نفت و گاز از طرف دیگر شرایطی را به وجود می‌آورد تا جنوب شرق ایران صنعتی شود. در حال حاضر و به عنوان نخستین قدم قراردادی بین ایران و هندوستان به امضاء رسیده

◀◀ غرب سود جوتر از شرق نیست و پناهنده شدن به چین و روسیه در داد و ستد؛ همان ضوابط را می‌طلب که در غرب جاری است ■

است به جهت تولید پنج میلیون تن گاز به مدت ۲۵ سال و به مبلغ ۱۸ میلیارد دلار.

مخالفت امریکا

این طرح‌ها به سرمایه‌های کلان خودی و بیگانه نیازمند است. نخست وزیر هندوستان برای تأمین سرمایه‌های لازم یا حداقل بخشی از آن در سفرهای اخیر خود به اروپا و امریکا مذاکراتی به عمل آورده است. از کم و کیف این مذاکرات خبری دقیق در دست نیست. آنچه به گوش‌ها رسیده است این است که اروپائیان روی خوش نشان داده‌اند به شرط آنکه در کار صنایع اتمی ایران هندوستان جانب غرب را فراموش نکنند. ایران در کار سرمایه

گذاری با توجه به بهای بالای نفت مشکلی ندارد. به خصوص که هندوستان در کار تولید گاز هم مشارکت هم خواهد کرد.

اما امریکا با کل طرح مخالفت دارد. زیرا:
۱- اساس سیاست امریکا در مورد ایران منزوی ساختن این کشور است.

۲- امریکا مایل نیست وضع مالی ایران بهتر از اینها باشد که هست. طرحی چنین مسلماً بر قدرت مالی ایران خواهد افزود.

۳- امریکا نگران است که انجام چنین طرحی نمونه‌ای شود برای دیگر کشورهای خلیج فارس تا نفت خود را کمتر به غرب و

بیشتر به شرق بفروشند. به خصوص که دو کشور هندوستان و چین در حال حاضر دو مصرف‌کننده و خریدار مهم نفت و گازند و

پیشنهادهای سودآور به همه جای می‌فرستند. خانم کاندولیزا رایس در دیدار خود از دهلی نو در سال جاری و در اظهارات خود بی‌رغبتی

شدید امریکارا نسبت به این طرح‌ها بیان داشته است و نخست وزیر هندوستان نیز از مشکلات احتمالی تأمین سرمایه‌های لازم برای اجرای این طرح‌ها سخن گفته است.

به خاطر بیابوریم که در دوره ریاست جمهوری آقای خاتمی علیرغم تلاش وسیع ایران دولت امریکا مانع شد تا لوله نفت و گاز در بای مازندران از ایران بگذرد. این امر در راستای سیاست منزوی کردن

ایران و محروم داشتن آن کشور از یک درآمد اضافی بود. امریکا برای جلوگیری از عبور لوله‌های نفت و گاز خزر از ایران هزینه‌های اضافی را به

شرکت‌های دست‌اندرکار و به خود تحمیل کرد ولی تغییر سیاست نداد. به خصوص در باب لوله‌های نفت بر باکو جیهان که میلیون‌ها هزینه اضافی

به بار آوردند. قاطعیت و مخالفت امریکا در اعمال سیاست منزوی ساختن ایران درین طرح موجب شد که شرکت‌های مقاطعه‌کار راه‌های صعب‌العبور را انتخاب و با خطرات بسیار محلی روبرو گردند

ولی کار انجام شد. علت دیگر مخالفت دولت امریکا با طرح‌های مشترک هندوستان و ایران آن است که امریکا مایل به اتحاد و همدستی‌های اقتصادی و لاجرم

پیوندهای نزدیک‌کننده ایران و هند و پاکستان نیست. این دولت‌ها می‌توانند در صورت اقتضا به

امریکا پشت چشم‌نازک کنند.

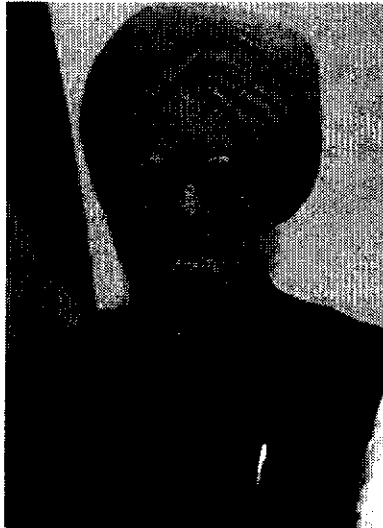
موضع هندوستان و ایران

هندوستان جزء جرگه دولی است که استقلال سیاست خارجی خود را پیوسته ادعا کرده و آنرا شرط بقای هند می‌داند. در این صورت بی آنکه از ایران در سیاست خارجی الهامی بگیرد در عرصه جهان، خود را در راستای تامین صلح جهانی نهاده و خواهد نهاد. مثال روشن امضای اخیر این دولت زیر اعلامیه شورای انرژی جهانی است. استدلال هندوستان در برابر ایران مبنی بر استقلال سیاست خارجی و جداکردن روابط اقتصادی از سیاست است. به دلیل همین استقلال، هند در برابر غرب هم مقاومت می‌کند. دولت ایران که به مزایای معامله با شرق آسیا و به خصوص چین و هندوستان معتقد است و با پاکستان هم روابطی محکم و نسبتاً قدیمی و ضمناً جاری در باب صنایع هسته‌ای دارد به ظاهر به هندوستان از باب آن امضاء اخطار داده ولی در باطن استقبال شایان توجهی از طرح‌های پیشنهادی هند کرده و می‌کنند. امضای قرارداد هجده میلیارد دلاری گاز و امضای قرارداد دوم سپتامبر ۲۰۰۵ برای شروع لوله‌های گازبر به مبلغ ۳-۴ میلیارد دلار، نشانه ای است برخوشبینی دولت اسلامی.

حقیقت آن است که هر دو کشور ایران و هند سود بسیار در تحقق این طرح‌ها دارند. پس هر کدام به دلیلی و به جهتی در مقابل آمریکا که فعلاً مخالف سرسخت این طرح‌ها است اینستادگی از خود نشان خواهند داد. وقتی ابعاد طرح به آگاهی محافل تجاری غرب برسد روشن خواهد شد که جاذبه سود آنی و منافع آنی همه کشورهای هند و پاکستان و تاجیکستان و ترکمنستان و ترکیه و حتی اروپا در آن محقق است و مسلماً این کالا بی‌مشتری نخواهد ماند.

از نگاهی دیگر

اظهارات امام جمعه تهران حجت‌الاسلام رفسنجانی دائر بر این که دولت ایران باید با دنیای غرب کنار آید و این کشور را از انزوا بیرون آورد در شرایطی که طرح‌های صنعتی ایران و هندوستان با نصایح اروپائیان به هند و با مخالفت آمریکا روبرو شده است بی دلیل نیست. مسلماً با پنج میلیارد دلار اضافی درآمد نفت ایران احمدی‌نژاد نمی‌تواند میضلات کشور را از میان بردارد. فقر و ضعف مدیریت اقتصادی و تورم و بالاخره فساد مورد

تصدیق رئیس جمهور جدید با اقداماتی از نوع روزمره از بین نخواهد رفت. زیرا دنیای امروز دنیای تجارت جهانی است و تجارت جهانی شرق و غرب نمی‌شناسد. پس حکومت را در صدف حبس کردن پاسخ به تقاضاهای روزمره ایران نیست. در اکثر زمین‌ها ایران محتاج همکاری با شرق و غرب و شمال و جنوب است. غرب سود جوتر از شرق نیست و پناهنده شدن به چین و روسیه دزد داد و ستد؛ همان ضوابط را می‌طلبد که در غرب جاری است. تجارت جهانی همه را به حرمت ضوابط بین‌المللی می‌خواند و ایران نمی‌تواند هم خود باشد و هم نفی دیگری کند که نفی دیگری نفی خویشش خویش است. غرور ملی

◀◀ اگر آمریکا با بند

و بست‌هایی

سطحی، به خلق

اوپوزیسیون‌های

خدمتگزار به خود

دست زند چنانکه در

گذشته دست زد. این

کار غرور ملی

ایرانیان را

جریحهدار می‌کند ■

ایرانیان وقتی ارزش دارد که وطن، خانه امن و آسایش باشد. اما کار ایران در عرصه جهان با مخالفت؛ و یکدندگی‌های آمریکا و اروپا سر و سامان نمی‌گیرد. غرب می‌داند و خوب هم می‌داند که جنگ با ایران ثمری ندارد. حالا چه آنرا در دستور کار و گزینه‌هایشان قرار دهند و چه ندهند. ایران محافظه‌کار امروز همان اشتباه را می‌کند که امریکای سخت‌جوش نو محافظه‌کار. هر دو به افراط گرائیده‌اند. هر روز رشته روابط و مذاکره را پرگره‌تر می‌سازند. اما آقای حامد کرزای رئیس جمهور افغانستان مرد مورد اعتماد و برکشیده امریکا با صراحت و ظرافت، بازی‌های آمریکا را اخیراً طی مصاحبه‌ای با لوموند LE MONDE

بر نموده است (شماره ۱۷ سپتامبر). او می‌گوید: **بیش از همیشه وقت آن است که جامعه جهانی دست از بازی سیاسی با مذهب و دین بکشد و از آن ابزار سیاسی نسازد و بدون دورویی و سائوس و بند و بست به مساله و حل آن بپردازند نمی‌توان در جایی تروریسم را زد و در جای دیگر اعمال آنرا چشم‌پوشی کرد. فعلاً وضع برین منوال می‌رود.**

کرزای دوست امریکاست. همراه آن کشور است. هر کس دیگر این حرف، را می‌گفت حسن نیت او مورد تردید امریکا واقع می‌شد. اینک امریکا اگر از کرزای هم گله کند و اوپوزیسیونی برابر او بتراشد این دیگر همان شیوه بی‌اثر و بی‌رسمی قدیمی است چرا که غرب تحمل صراحت شرقیان را نداشته است و پیوسته کسی را بر می‌کشاند و چون سود آنی‌اش تامین شود همان برکشیده را فرو می‌کشاند.

اینکه امریکا فکر کند نظام فعلی ایران یکدست است و احمدی‌نژاد با بمب اتمی‌اش جهان را به آتش می‌کشد درست نیست. رای آوردن احمدی‌نژاد به هر دلیل که باشد نباید ابرقدرت‌ها خیال کنند با دو کلمه دموکراسی و حقوق بشر مردم به انقلاب گل منگلی و کمی از نوع نارنجی آنها روی می‌آورند. سخنان شتاب‌زده احمدی‌نژاد در باب قطع صدور نفت و غیره پوست خربزه‌ای است زیر پای او. اگر آمریکا با بند و بست‌هایی سطحی، به خلق اوپوزیسیون‌های خدمتگزار به خود دست زند چنانکه در گذشته دست زد. این کار غرور ملی ایرانیان را جریحه‌دار می‌کند.